

Les 11

Aan het eind van deze les moet je kennen:

- Het gebruik van het bijvoeglijke naamwoord

Het gebruik van het bijvoeglijke naamwoord.

Een bijvoeglijk naamwoord kan op twee manieren gebruikt worden.

We kunnen zeggen ‘het grote huis’ en ‘het huis is groot.’

In het eerste geval spreken we van **attributief** gebruik van het bijvoeglijke naamwoord. In het tweede van **predicatief** gebruik.

Attributief gebruik van het bijvoeglijk naamwoord

In het Hebreeuws staat het **attributief gebruikte bijvoeglijke naamwoord achter het zelfstandige naamwoord**, waar het iets van zegt. Dat is dus net omgekeerd vergeleken met het Nederlands.

Het bijvoeglijke naamwoord volgt het zelfstandige naamwoord in *geslacht*, *getal* en *bepaaldheid*.

Geslacht: als het zelfstandige naamwoord mannelijk is, dan krijgt het bijvoeglijke naamwoord dus de mannelijke vervoeging.

Getal: staat het zelfstandige naamwoord in het meervoud, dan heeft het bijvoeglijke naamwoord, dus ook de vervoeging van het meervoud.

Bepaaldheid: als het zelfstandige naamwoord het lidwoord heeft, dan heeft het bijvoeglijke naamwoord dat ook.

‘Een groot huis’ wordt in het Hebreeuws ‘huis groot.’

‘Het grote huis’ wordt ‘het huis het grote.’

Hieronder volgen een aantal voorbeelden. Let vooral op de vervoeging van het bijvoeglijke naamwoord. Kijk eventueel even terug in les 10 hoe het precies zat.

אִישׁ טוֹב	<i>iesh toov</i>	een goede man	<i>mannelijk, enkelvoud, beide zonder lidwoord</i>
הָאִישׁ הַטוֹב	<i>ha'iesh hattoov</i>	de goede man	<i>mannelijk, enkelvoud, beide met lidwoord</i>
אֲנָשִׁים טוֹבִים	<i>anashiem toviem</i>	goede mannen	<i>mannelijk, meervoud, beide zonder lidwoord</i>
הָאֲנָשִׁים הַטוֹבִים	<i>ha'anashiem hattoviem</i>	de goede mannen	<i>mannelijk, meervoud, beide met lidwoord</i>
אִשָּׁה טוֹבָה	<i>iesha tovah</i>	een goede vrouw	<i>vrouwelijk, enkelvoud, beide zonder lidwoord</i>
הָאִשָּׁה הַטוֹבָה	<i>ha'iesha hattovah</i>	de goede vrouw	<i>vrouwelijk, enkelvoud, beide met lidwoord</i>
נָשִׁים טוֹבוֹת	<i>nashiem tovoot</i>	goede vrouwen	<i>vrouwelijk, meervoud, beide zonder lidwoord</i>
הַנָּשִׁים הַטוֹבוֹת	<i>hannashiem hattovoot</i>	de goede vrouwen	<i>vrouwelijk, meervoud, beide met lidwoord</i>
עִיר גְּדוֹלָה	<i>ier gedolah</i>	een grote stad	<i>vrouwelijk, enkelvoud, beide zonder lidwoord</i>
הָעִיר הַגְּדוֹלָה	<i>ha'ier haggedolah</i>	de grote stad	<i>vrouwelijk, enkelvoud, beide met lidwoord</i>
עָרִים גְּדוֹלוֹת	<i>ariem gedoloot</i>	grote steden	<i>vrouwelijk, meervoud, beide zonder lidwoord</i>
הָעָרִים הַגְּדוֹלוֹת	<i>hè'ariem haggedoloot</i>	de grote steden	<i>vrouwelijk, enkelvoud, beide met lidwoord</i>

Predicatief gebruik van het bijvoeglijk naamwoord

Nu hebben we nog het predicatief gebruik van het bijvoeglijke naamwoord. In het Nederlands moet er dan een werkwoord bij staan. ‘Het huis *is* groot,’ ‘de jongen *wordt* lang,’ ‘het vuur *lijkt* heet.’ ‘Groot,’ ‘lang’ en ‘heet’ zijn de predicatief gebruikte bijvoeglijke naamwoorden.

In het Hebreeuws herkennen we deze vorm van het bijvoeglijke naamwoord gewoonlijk aan het feit dat het zelfstandige naamwoord waar het bij hoort wel het lidwoord bij zich heeft en het bijvoeglijke naamwoord zelf niet.

Het bijvoeglijke naamwoord kan nu voor of achter het bijbehorende zelfstandige naamwoord staan. ‘Het huis is groot’ wordt in het Hebreeuws ‘groot het huis’ of ‘het huis groot.’ Het werkwoord ontbreekt hier.

טוב האיש	<i>toov ha'iesj</i>	De man is goed.	<i>mannelijk, enkelvoud</i>
האיש טוב	<i>ha'iesh toov</i>	De man is goed.	<i>mannelijk, enkelvoud</i>
טובה האשה	<i>tova ha'ieshah</i>	De vrouw is goed.	<i>vrouwelijk, enkelvoud</i>
האשה טובה	<i>ha'iesha tovah</i>	De vrouw is goed.	<i>vrouwelijk, enkelvoud</i>
טובים האנשים	<i>toviem ha'anashiem</i>	De mannen zijn goed.	<i>mannelijk, meervoud</i>
טובות הנשים	<i>tovoot hannashiem</i>	De vrouwen zijn goed.	<i>vrouwelijk, meervoud</i>

Merk op dat in elk van deze gevallen het zelfstandige naamwoord het lidwoord heeft, en het bijvoeglijke naamwoord niet, en dat een vorm van het werkwoord ‘zijn’ ontbreekt.

Natuurlijk kunnen er bij één zelfstandig naamwoord meer dan één bijvoeglijke naamwoorden staan. ‘Het *grote, statige* huis.’
‘Het huis is *groot* en *statig*.’

העיר הגדולה והטובה	<i>ha'ier haggedolah wehattovah</i>	de grote en goede stad	<i>vrouwelijk enkelvoud</i>
העיר גדולה וטובה	<i>ha'ier gedola wetovah</i>	De stad is groot en goed.	<i>vrouwelijk, enkelvoud</i>

Opdracht

Leer de regels voor het gebruik van de bijvoeglijke naamwoorden uit je hoofd. Doe dit ook voor alle gegeven voorbeelden. Met uitspraak en vertaling.

De volgende les bestaat uit zinnestjes om te vertalen, waarbij je alle grammatica die je tot nu toe gehad hebt, nodig zult hebben.